

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: СБА-2023/47/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Баруун-Урт сум

2023 он

Дарга,
тэргүүлэх аудитор: М.Нарантуяа
Утас: 70518396
Аудитын менежер: Г.Даваа
Утас: 70512123
Аудитор: О.Барчидгүнсэн
Утас: 70512127

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	11
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	11
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	11
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	13
4.1 Ерөнхий зүйл	13
4.2 Материаллаг байдал.....	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	14
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	14
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	14
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	14
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	15
5.1 Албан шаардлага.....	15
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	16

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ЗГНХ	
ЗДНХөрөнгө	

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

22000 Баруун-Урт сум, Сүхбаатар аймаг
Утас: 70518396, Факс 70518396
E-mail: Sukhbaatar@audit.gov.mn

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ХАЛЗАН
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ДАРГА М.БАТБЭХ ТАНАА

2023.03.24 № 54
танай _____ - ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сүхбаатар аймгийн Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын үйл ажиллагааны тасралтгүй байх зарчим, холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээний анхаарал татсан асуудал болон санхүүгийн тайлангийн хойших үйл явдал, бусад асуудлын талаар тодорхойгүй байдал үүсээгүй болно.

Аудитын гол асуудал

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газар нь төрийн албан хаагчдын цалингийн нэгдсэн системд бүрэн нэвтэрч, төрийн сангийн ажил гүйлгээг цахим болох бэлтгэл ажлын ханган ажиллаж байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 7 зорилтын хүрээнд 26 арга хэмжээг төлөвлөн, гүйцэтгэл 95.3 хувийн биелэлттэй үнэлэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.НАРАНТУЯА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>44,456,516.18</u>	<u>39,158,416.18</u>
33	АВЛАГА	6,851,800.00	1,200,000.00
335	Бусад авлага	6,851,800.00	1,200,000.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	6,851,800.00	1,200,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	27,224,716.18	27,578,416.18
354	Хангамжийн материал	22,224,716.18	22,578,416.18
35410	Бичиг хэргийн материал	1,273,390.00	1,407,090.00
35420	Аж ахуйн материал	16,187,550.00	16,187,550.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,749,876.00	1,749,876.00
35470	Бусад хангамжийн материал	3,013,900.18	3,233,900.18
35600	Мал амьтад	5,000,000.00	5,000,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	10,380,000.00	10,380,000.00
36600	Бусад нөөц	10,380,000.00	10,380,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,241,084,377.97</u>	<u>1,328,931,626.90</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,241,084,377.97	1,328,931,626.90
392	Биет хөрөнгө	1,223,554,377.97	1,309,406,626.90
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,042,999,585.48	1,042,999,585.48
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(272,708,368.83)	(292,830,570.87)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	165,204,800.00	253,104,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(128,573,200.00)	(131,764,433.32)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	129,865,490.00	162,088,015.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(88,041,436.01)	(94,441,646.42)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	116,833,364.00	124,007,769.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(60,261,828.22)	(65,118,020.14)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	145,731,841.13	145,731,841.13
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(71,495,869.58)	(78,370,712.96)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	244,000,000.00	244,000,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	17,530,000.00	19,525,000.00
39301	Програм хангамж	-	1,995,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	17,530,000.00	17,530,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,285,540,894.15</u>	<u>1,368,090,043.08</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>346,282,610.64</u>	<u>428,831,759.57</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	346,282,610.64	428,831,759.57
512	Хуримтлагдсан үр дүн	255,044,736.80	337,593,885.73
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	255,044,736.80	255,044,736.80
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	82,549,148.93
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	91,237,873.84	91,237,873.84
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>346,282,610.64</u>	<u>428,831,759.57</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	602,916,855.50	640,796,822.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	102,064,456.00	4,929,722.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	102,064,456.00	4,929,722.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	102,064,456.00	4,929,722.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,477,000.00	-
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	4,929,722.00

1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	96,587,456.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	500,852,399.50	635,867,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	43,834,099.50	5,835,100.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	6,000,000.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	25,275,360.00	5,835,100.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,768,739.50	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	790,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	457,018,300.00	630,032,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	457,018,300.00	630,032,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	568,119,818.65	558,247,673.07
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	568,119,818.65	558,247,673.07
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	493,518,392.35	484,842,995.29
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	234,696,143.44	242,666,200.16
210101	Үндсэн цалин	210,726,126.68	197,514,480.73
210102	Нэмэгдэл	21,341,609.66	33,329,872.35
210104	Урамшуулал	2,628,407.10	11,821,847.08
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,666,913.57	29,368,432.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,625,029.73	20,528,062.63
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,399,074.65	2,410,936.99
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,897,060.47	1,928,749.72
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	431,440.72	409,153.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,314,308.00	4,091,530.59
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	49,308,366.00	46,480,032.85
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,604,978.00	4,807,184.85
210302	Түлш, халаалт	30,410,688.00	31,424,378.00
210303	Цэвэр, бохир ус	15,292,700.00	10,248,470.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	16,035,445.00	24,990,881.22
210401	Бичиг хэрэг	3,205,770.00	3,942,420.00
210402	Тээвэр, шатахуун	6,682,177.00	18,487,528.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,469,900.00	2,530,933.22
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	899,750.00	30,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	2,777,848.00	-
2105	Нормативт зардал	323,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	323,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	467,700.00	9,839,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	152,700.00	301,400.00
210602	Тавилга	-	7,000,000.00
210604	Урсгал засвар	315,000.00	2,538,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,064,662.50	8,714,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,064,662.50	8,714,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	35,165,351.81	8,439,811.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	34,699,526.81	8,019,831.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,600.00	118,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	221,725.00	47,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	71,500.00	97,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	45,780.00
210807	Газрын төлбөр	-	110,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	123,790,810.03	114,343,737.07
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,614,135.00	72,634,056.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	281,530.00	265,000.00

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	74,895,145.03	41,444,681.07
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	74,601,426.30	73,404,677.78
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,487,060.00	31,711,695.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	80,000.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	5,952,660.00	8,413,800.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	22,342,572.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	26,034,400.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,500,000.00	875,323.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	40,114,366.30	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	40,114,366.30	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	41,692,982.78
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	41,692,982.78
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	34,797,036.85	82,549,148.93
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	34,797,036.85	82,549,148.93

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	506,329,399.50	647,398,622.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	5,477,000.00	11,531,522.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	5,477,000.00	11,531,522.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,477,000.00	11,531,522.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,477,000.00	6,601,800.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	4,929,722.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	500,852,399.50	635,867,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	43,834,099.50	5,835,100.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	6,000,000.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХ,хөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	25,275,360.00	5,835,100.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,768,739.50	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	790,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	457,018,300.00	630,032,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	457,018,300.00	630,032,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	499,391,399.50	518,106,692.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	499,391,399.50	518,106,692.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	424,789,973.20	442,532,414.22
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	240,966,407.32	242,147,710.16
210101	Үндсэн цалин	216,996,390.56	192,760,851.07
210102	Нэмэгдэл	21,341,609.66	37,565,012.01
210104	Урамшуулал	2,628,407.10	11,821,847.08
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,666,913.57	29,368,432.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,625,029.73	20,528,062.63
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,399,074.65	2,410,936.99
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,897,060.47	1,928,749.72
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	431,440.72	409,153.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,314,308.00	4,091,530.59
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	49,308,366.00	46,976,522.85
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,604,978.00	4,807,184.85

210302	Түлш, халаалт	30,410,688.00	31,424,378.00
210303	Цэвэр, бохир ус	15,292,700.00	10,744,960.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	13,024,627.00	16,498,563.22
210401	Бичиг хэрэг	2,910,000.00	3,130,880.00
210402	Тээвэр, шатахуун	6,682,177.00	9,745,650.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,535,900.00	2,530,933.22
210404	Ном, хэвлэл	78,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	500,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	818,550.00	591,100.00
2105	Нормативт зардал	500,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	500,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	560,700.00	10,424,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	245,700.00	301,400.00
210602	Тавилга	-	7,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	573,000.00
210604	Урсгал засвар	315,000.00	2,550,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,064,662.50	8,714,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,064,662.50	8,714,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	32,824,467.81	6,149,370.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	32,358,642.81	5,702,090.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,600.00	118,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	221,725.00	77,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	71,500.00	95,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	45,780.00
210807	Газрын төлбөр	-	110,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	53,873,829.00	82,253,415.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	53,592,299.00	81,985,715.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	281,530.00	267,700.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	74,601,426.30	75,574,277.78
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,487,060.00	33,881,295.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	80,000.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	5,952,660.00	8,793,400.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	22,342,572.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	26,034,400.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,500,000.00	2,665,323.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	41,692,982.78
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	41,692,982.78
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	40,114,366.30	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	40,114,366.30	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	6,938,000.00	129,291,930.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	6,938,000.00	129,291,930.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	6,938,000.00	129,291,930.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	6,938,000.00	129,291,930.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	6,938,000.00	129,291,930.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(6,938,000.00)	(129,291,930.00)

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан	Дахин үнэлгээний нооц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	939,258,283.51	91,237,873.84	220,247,699.95		1,250,743,857.30
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	939,258,283.51	91,237,873.84	220,247,699.95	-	1,250,743,857.30
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	34,797,036.85	-	34,797,036.85
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	939,258,283.51	91,237,873.84	255,044,736.80	-	1,285,540,894.15
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	939,258,283.51	91,237,873.84	255,044,736.80	-	1,285,540,894.15
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	939,258,283.51	91,237,873.84	255,044,736.80	-	1,285,540,894.15
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	82,549,148.93	-	82,549,148.93
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	939,258,283.51	91,237,873.84	337,593,885.73	-	1,368,090,043.08

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Багтагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	630032000.00	588600967.80
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	630032000.00	588600967.80
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	596086000.00	554695049.80
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	266071200.00	242107220.16
210101	Үндсэн цалин	200125200.00	192720361.07
210102	Нэмэгдэл	55862200.00	37565012.01
210104	Урамшуулал	10083800.00	11821847.08
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33259000.00	29368432.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	23963500.00	20528062.63
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2128500.00	2410936.99
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1330400.00	1928749.72
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	532200.00	409153.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5304400.00	4091530.59
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	37410700.00	36647051.43
210301	Гэрэл, цахилгаан	4700000.00	4222673.43
210302	Түлш, халаалт	31710700.00	31424378.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1000000.00	1000000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	15551400.00	15673363.22
210401	Бичиг хэрэг	3000000.00	3130880.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9051400.00	8960450.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,500,000.00	2,490,933.22
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	500,000.00	500,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	500,000.00	591,100.00
2105	Нормативт зардал	1,500,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,500,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	40,983,700.00	39,618,330.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	35,410,000.00	34,045,330.00
210602	Тавилга	2,000,000.00	2,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	573,700.00	573,000.00
210604	Урсгал засвар	3,000,000.00	3,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,000,000.00	8,714,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,000,000.00	8,714,000.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	18,220,000.00	8,144,370.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	14,520,000.00	5,702,090.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	600,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	390,000.00	118,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	114,000.00	77,700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	95,000.00	95,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,391,000.00	2,040,780.00
210807	Газрын төлбөр	110,000.00	110,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	178,090,000.00	174,422,282.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	177,590,000.00	174,154,582.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	500,000.00	267,700.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33,946,000.00	33,905,918.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	33,946,000.00	33,905,918.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	8,953,400.00	8,913,890.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	22,342,600.00	22,342,572.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,650,000.00	2,649,456.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	630,032,000.00	630,032,000.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	630,032,000.00	630,032,000.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	630,032,000.00	630,032,000.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	1.00
610001	Төсвийн байгууллага		1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	-	21.00
620001	Удирдах ажилтан	-	7.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	-	11.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	-	3.00

2.5 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	17,104,671.42
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	17,104,671.42
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	17,104,671.42
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	10,329,471.42
210301	Гэрэл, цахилгаан	584,511.42
210303	Цэвэр, бохир ус	9,744,960.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	825,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	785,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	40,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,000,000.00
210602	Тавилга	5,000,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	950,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	950,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	17,366,622.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	17,366,622.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,835,100.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	11,531,522.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газар “Сум орон нутгийн хөгжил дэвшлийг хангаж нутгийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, төрийн бодлого шийдвэр, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж, төрийн үйлчилгээг иргэн бүрт ил тод, жигд хүртээмжтэй хүргэх” эрхэм зорилгын хүрээнд сумын нийгэм эдийн засгийн чадавхыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн оновчтой бодлого, нийгмийн салбарын хөгжлийг ахиулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилго, үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлж байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 82,549.2 мянган төгрөгөөр буюу 6.4 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	

Авлага	6,821.8	1,200.0	-5,621.8
Бараа материал	27,224.7	27,578.4	353.7
Үндсэн хөрөнгө	1,241,084.3	1,328,931.1	87,846.8
Нийт хөрөнгө	1,285,540.8	1,368,090.0	82,549.2
Өр төлбөр			
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,285,540.8	1,368,090.0	82,549.2
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,285,540.8	1,368,090.0	82,549.2

- Авлагын данс 5,621.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны авлагын үлдэгдэл барагдсан нь нөлөөлсөн байна.
- Үндсэн хөрөнгө данс 1,328,931.1 мянган төгрөг болж 82,549.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 129,291.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, хөрөнгийн элэгдлээр буурсан нөлөөлсөн байна.
- Засгийн газрын хувь оролцоо данс 325,907.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь тайлант үеийн үр дүн нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 461,818.9 мянган төгрөгөөр төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлснээс орон төсвөөс санхүүжих эх үүсвэрийг 423,419.8 мянга төгрөг батлагдсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 10 арга хэмжээг орон нутгийн санхүүжилт 630,032.0 мянган төгрөгөөр төсөв батлагдсанаас 588,600.7 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн санхүүжилт 630,032.0 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлого 11,531.5 мянга, нийт 640,796.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, орон нутгийн санхүүжилтээс 41,692.9 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 588,600.7 мянган төгрөг буюу 87.5 хувьтай зарцуулсан байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	80101-Үндсэн үйл ажиллагаа	358,884.80	329,779.9	29,104.90	91.9
2	80106-Баг, хорооны үйл ажиллагааны зардал	47,341.40	47,157.8	183.60	99.6
3	80714-Ахмад настнуудад үзүүлэх хөнгөлөлт	8,953.40	8,913.9	39.50	99.6
4	80802-ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	24,992.60	24,992	0.60	100.0
5	81102-Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	20,000.00	19,959.2	40.80	99.8
6	81518-Мөрийн хөтөлбөрт тусгагдсан зардал	61,090.00	58,596.5	2,493.50	95.9
7	81549 Ахмадын сан	1,269.80	1,000.0	269.80	78.8
8	81701- Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх	95,000.00	94,164.4	835.60	99.1

9	Гамшгаас сэргийлэх сургалт ,сурталчилгаа	2,500.00	2,363.2	136.80	94.5
10	82706- гоц халдвар өвчний голомтыг арилгах тархалт хязгаарлах	10000	1,673.8	8,326.20	16.7
НИЙТ		630,032.0	588,600.7	41,431.3	87.5

Тус газар нь орон тоо дутуу ажилласнаас цалингийн зардал хэмнэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн дансанд ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө 5,835.1 мянга, Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны орлого 11,531.5 мянга нийт 17,366.6мянган төгрөгийн орлого төвлөрч гүйцэтгэлээр 17,366.6 мянган төгрөгийг зарцуулж 261.9 мянган төгрөгийг дээд шатны төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансны зарцуулалтыг авч үзвэл тээвэр шатахууны зардалд 785.2 мянга, цэвэр усны зардалд 9,744.9 мянга, ахмадын хорооны хашааны үнэ 5,000.0 мянга, бусад зардалд 1,835.5 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулжээ.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.3 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант хугацаанд төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөөгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор О.Барчидгүнсэн, гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Г.Даваа, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Нарантуяа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 01/13 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт зардлын 574,721.6 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 8,620.8 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж, шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.1¹, 15.2.3²-т зардлын хэмнэсэн эсэхийг өмнөх оны гүйцэтгэлтэй харьцуулахад байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлууд 2,828.0 мянган төгрөгөөр буурсан, бичиг хэрэг, тээвэр шатахууны зардал 12,542.7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Дээрх зардал өмнөх оноос нэмэгдсэн учир шалтгааныг авч үзвэл:

- *Тээвэр шатахуун, бичиг хэргийн зардал: Шатах тослох материал, бичиг хэргийн материалын үнэ өмнөх оноос дунжаар 52.0 хувиар нэмэгдсэн нь гол нөлөөлөл үзүүлсэн байна.*

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим системд тайлант онд гарсан өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулахтай холбоотой гаргасан тушаал шийдвэр, орлого зарлагын мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн байршуулсан байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын Тамгын газард завсрын аудит хийгээгүй.

¹ байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээг хэмнэх;

² сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх;

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 3 Албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		/мянган төгрөгөөр/ Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	2	910.2	2	910.2	100
Албан шаардлага	4	17580.0	4	17580.0	100
Зөвлөмж	1	-	-	-	100
Нийт дүн	7	18,490.2	6	18,490.2	100

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 9,149.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 9149.8 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс, зөрчил дахин давтан гаргахгүй байх албан шаардлага өглөө.

5.1 Албан шаардлага

5.1.1 Цахим дэлгүүрт байршсан бараанаас худалдан авалт хийлгүй, төсвийн хөрөнгөөр 9,149.8 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж бэлтгэсэн. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4³ дахь заалтыг зөрчсөнд албан шаардлага өгөв.

5.1.2 Шилэн дансны цахим системд тайлант онд гарсан өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулахтай холбоотой гарсан тушаал шийдвэрийг байршуулаагүй. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8⁴ заасныг зөрчсөнд албан шаардлага өгөв.

5.1.3 Тооллогын комисс эд хөрөнгө нэг бүрийг үзэж, үнэн зөв бодитой тооллого хийгээгүй, тооллогын дүнг нягтлан бодогчтой тулгаж баталгаажуулаагүй. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 72 дугаар зүйлийн 72.4.1⁵, 72.4.2⁶, 72.4.4⁷, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6⁸ дахь заалттай нийцэхгүйд албан шаардлага хүргүүлэв.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

³ Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно

⁴ Бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр

⁵ эд хөрөнгийн тооллогыг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, чанартай явуулж дуусгах;

⁶ тоолсон эд хөрөнгийн үнийг бэлтгэн нийлүүлэгчийн дагалдах баримт, тухайн үеийн зах зээлийн үнийн жишигтэй тулган шалгаж, тооллогын бүртгэлд бичих;

⁷ комиссын хурлаар тооллогын үр дүнг хэлэлцэж, тооллогын бүртгэлийг баталгаажуулж, холбогдох акт, материалын хамт ерөнхий нягтлан бодогчид тусгай жагсаалтаар шилжүүлэн өгөх;

⁸ эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах;

